

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht Fheidhmeach, 2016

Móriomlán
na Marcanna

Speisialachas Gairmiúil – Óstán, Lónadóireacht agus Turasóireacht (200 marc)

Creidiúint

Dé hAoine 10 Meitheamh

Tráthnóna 2.00 – 3.30

Treoracha d'Iarrthóirí

1. Scríobh do SCRÚDUIMHIR sa spás seo:
2. SCRÍOBH NA FREAGRAÍ UILE SA FHREAGARLEABHAR SEO.
3. Caithfidh iarrthóirí thabhairt faoi **CHEITHRE** ceist.
Freagair ceist amháin as **gach** roinn de na ceithre roinn sa pháipéar.
Tá 50 marc ag gabháil le gach ceist.

<i>Don Fheitheoir amháin</i>	<i>Don Scrúdaitheoir amháin</i>	
Stampa an Ionaid	1. Suim na n-iomlán bun leathanaigh	
	2. Móriomlán na gceisteanna a dícheadaíodh	
	3. An marc iomlán a bronnadh (1 lúide 2)	
	4. Bónas as freagairt trí Ghaeilge (más cuí)	
	5. An marc iomlán má bronnadh bónas as freagairt trí Ghaeilge (3 móide 4)	
	Nóta: Caithfidh an marc ar líne 3 (nó líne 5 má bronnadh bónas as freagairt trí Ghaeilge) a bheith mar an gcéanna leis an marc sa bhosca Móriomlán na Marcanna thuas.	

Roinn 1 – Ag Ithe as Baile: Bealach an Mhearbhia

Tabhair faoi Cheist 1 nó faoi Cheist 2 sa roinn seo. Tá 50 marc ag gabháil le gach ceist.

1. Cuireann Teach Ósta an Atlantaigh Fhiáin, teach tábhairne / beár i mbaile gnóthach cois farraige, ceapairí, príomhbhéilí, milseoga agus deochanna ar fáil dá chustaiméirí.

(a) Leag amach an biachlár a chuirtear ar fáil i dTeach Ósta an Atlantaigh Fhiáin.
Mol costas ar **gach** earra bia. (22 mharc)

Teach Ósta an Atlantaigh Fhiáin	
<i>Ceapairí</i>	<i>Costas</i>
<i>Príomhbhéilí</i>	
<i>Milseoga</i>	
<i>Deochanna</i>	

(b) Déan cur síos ar **dhá** chineál custaiméirí a roghnódh dul ag ithe i dTeach Ósta an Atlantaigh Fhiáin.
Tabhair **dhá** chúis a roghnódh **gach** custaiméir díobh dul ag ithe anseo. (10 marc)

Custaiméir 1 _____

Cúis 1 _____

Cúis 2 _____

Custaiméir 2 _____

Cúis 1 _____

Cúis 2 _____

- (c) Mínigh cén fáth a mbíonn difríocht idir an biachlár a chuirtear ar fáil i dteach tábhairne / beár sa samhradh agus sa gheimhreadh. (6 mharc)

- (d) Déan cur síos ar an gcaoi a bhféadfadh an bhainistíocht agus an fhoireann i dteach tábhairne / beár taithí an chustaiméara a dhéanamh taitneamhach agus tarraingteach. (12 mharc)

---

2. Tá raon leathan thaosráin ar fáil agus is féidir é a úsáid i gcuid mhór mias.

- (a) Ainmnigh mias **dhifriúil** a dhéantar as **gach** ceann de na cineálacha taosráin seo a leanas agus mol slí **dhifriúil** chun í a riar i **ngach** cás. (15 mharc)

Cineálacha Taosráin	Mias	Slí chun í a riar
Taosrán briosc-chrústa		
Taosrán caiscín		
Puth-thaosrán		
Taosrán Choux		
Taosrán Filo		

- (b) Ainmnigh **trí** chomhábhar i dtaosrán. (6 mharc)

1. _____ 2. _____
3. _____

- (c) Déan cur síos ar na treoirínite ba chóir a leanúint nuair a bhíonn taosrán á ullmhú agus á bhácáil. (21 mharc)

Ullmhú _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Bácáil _____

(d) Mínigh cad is brí le **gach** ceann de na téarmaí bácála seo a leanas. (8 marc)

Glórnú _____

Bácáil chaoch _____

Roinn 2 – Ag Ithe As Baile: Óstáin, Bialanna agus Institiúidí

Tabhair faoi Cheist 3 nó faoi Cheist 4 sa roinn seo. Tá 50 marc ag gabháil le gach ceist.

3. Tá tú féin agus cara leat ag pleanáil cóisire do bhreithlá páiste atá 5 bliana d’aois agus beidh sibh ag déanamh na lónadóireachta do ghrúpa de chúig pháiste is fiche.

(a) Tabhair breac-chuntas ar na tosca a mbeadh tionchar acu ort agus tú ag déanamh cinneadh maidir leis na bianna / miasa le hullmhú agus le riar don ócáid. (18 marc)

(b) Pleanáil an biachlár don ócáid. (12 mharc)

Biachlár na Cóisire

- (c) Déan cur síos ar na réamhchúraimí sábháilteachta ba chóir a leanúint le baol timpistí a laghdú nuair a bhíonn an bia á ullmhú agus á riar don chóisir **agus** na réamhchúraimí sábháilteachta do na haíonna atá ag dul chuig an gcóisir. (12 mharc)

Réamhchúraimí sábháilteachta nuair a bhíonn bia á ullmhú agus á riar

---

Réamhchúraimí sábháilteachta do na haíonna

- (d) Mínigh conas a chuirfeá cóir leighis ar na gortuithe seo a leanas. (8 marc)

Mion-dó _____

Fuil sróine _____

---

4. Tá biachlár table d'hôte agus biachlár à la carte ar fáil don dinnéar i mbialann a bhfuil duaiseanna buaite aici agus atá á rith ag *Cócaire Cáiliúil*.

(a) Conas a éiríonn le *Cócaire Cáiliúil* cáil a bhaint amach?

(5 mharc)

(b) Déan próifíl den bhialann seo faoi na ceannteidil seo a leanas:

(12 mharc)

Décor an tí _____

Caighdeán an bhia _____

Costas _____

(c) Mínigh na téarmaí seo a leanas:

(12 mharc)

Table d'hôte _____

À la carte _____

Duillín ordaithe _____
_____
_____

- (d) Déan cur síos ar na tréithe pearsanta, ar na scileanna agus ar na cáilíochtaí atá ag teastáil ón bhfoireann le bheith ag obair sa bhialann seo. (12 mharc)

Tréithe pearsanta _____
_____
_____
_____

Scileanna _____
_____
_____
_____

Cáilíochtaí _____
_____
_____
_____

- (e) Mínigh conas a théann an bhialann seo chun thairbhe don phobal áitiúil. (9 marc)

_____
_____
_____
_____
_____

Roinn 3– Fáilteachas sa Turasóireacht

Tabhair faoi Cheist 5 nó faoi Cheist 6 sa roinn seo. Tá 50 marc ag gabháil le gach ceist.

5. Beidh os cionn 25,000 duine ag taisteal go Baile Átha Cliath don chluiche *Clasaic Peile Aer Lingus do Choláistí Meiriceánacha* i staid Aviva ar an 3 Meán Fómhair 2016.

“Níl aon fháilte níos fearr ná fáilte na hÉireann.”

(www.aerlingus.com)

- (a) Mínigh cad is brí le *fáilte na hÉireann*.

(4 mharc)

- (b) Ainmnigh **ceithre** imeacht spóirt eile a bhíonn ar siúl in Éirinn a mheallann turasóirí.

(12 mharc)

1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____

- (c) Tabhair breac-chuntas ar na cúiseanna leis an nithe seo a leanas:

(18 marc)

Cén fáth ar roghnaíodh staid Aviva don ócáid? _____

Cén fáth a bhfuil cathair Bhaile Átha Cliath oiriúnach don ócáid? _____

Cén fáth ar roghnaigh Aer Lingus urraíocht a dhéanamh ar an ócáid? _____

(d) Ainmnigh **ceithre** ghníomhaíocht / dhíol spéise a tharraingíonn turasóirí go Baile Átha Cliath agus déan cur síos orthu. (16 mharc)

Gníomhaíocht / Díol spéise 1 _____

Cur síos _____

Gníomhaíocht / Díol spéise 2 _____

Cur síos _____

Gníomhaíocht / Díol spéise 3 _____

Cur síos _____

Gníomhaíocht / Díol spéise 4 _____

Cur síos _____

---

6. Is cuid é seo a leanas d'amchlár na traenach ó Gaillimh go Baile Átha Cliath. (BÁC)
(www.irishrail.ie)

Gaillimh- Baile Átha Cliath							
		2	1 2	2	2	2	1 2
		Luan go hAoine	Luan go Sath.	Luan go Sath.	Luan go Sath.	Luan go Sath.	Luan go Sath.
GAILLIMH	Fág.	05.30	07.30	11.05	13.05	15.05	19.20
Órán Mór	Fág.	05.38	07.38	..	..	..	..
Baile Átha an Rí	Fág.	05.47	07.47	11.25	13.22	15.22	19.36
Móta	Fág.	05.59	..	..	..	15.36	19.54
Béal Átha na Sluaighe	Fág.	06.09	08.07	11.47	13.45	15.47	20.09
BAILE ÁTHA LUAIN	Fág.	06.27	08.25	12.05	14.04	16.05	20.26
Clóirtheach	Fág.	06.42	....	12.27	14.25	16.23	20.42
Tulach Mhór	Fág.	06.51	08.48	12.36	14.38	16.32	20.52
Cúl an tSúdaire	Fág.	07.09	09.06	12.55	15.05	16.51	21.09
Cill Dara	Fág.	07.23	..	..	..	17.04	..
BAILE ÁTHA CLIATH Heuston	Teacht Isteach	08.01	09.47	13.40	15.43	17.42	21.47

B Nasc bus chuig / ó Lár Chathair BÁC

A Nasc bus chuig / ó Aerfort BÁC

L Nasc an Luas chuig / ó Chathair BÁC & Stáisiún Uí Chonghaile

1 Ticéad den Chéad Ghrád

2 Gnáth-thicéad

Spás theoranta do rothair ar gach seirbhís. Seiceáil irishrail.ie/your_journey/bicycle_information.asp

(a) Bain úsáid as an amchlár thuas chun na ceisteanna seo a leanas a fhreagairt. (26 marc)

An t-am a fhágann an chéad traein Gaillimh _____

An t-am a fhágann an traein dheireanach Gaillimh _____

Mínigh cad is brí leis na siombailí seo a leanas ar an amchlár.

L _____

A _____

 _____

1 _____

Cén traein a mholfá do thurasóir atá ag iarraidh taisteal as Gaillimh go Baile Átha Cliath (BÁC) le teacht isteach i mBaile Átha Cliath chomh gar agus is féidir de 18.00 uair an chloig.

Ag fágáil na Gaillimhe _____ Ag teacht isteach go BÁC _____

Cén chomhairle a chuirfeá ar phaisinéir ar mhaith leis/ léi rothar a thabhairt ar an traein?

_____

- (b) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** bhuntáiste agus ar **trí** mhíbhuntáiste a bhaineann le taisteal ar an traein. (18 marc)

Buntáistí

1. _____

_____

_____

2. _____

_____

_____

3. _____

_____

_____

Míbhuntáistí

1. _____

_____

_____

2. _____

_____

_____

3. _____

_____

_____

- (c) Ainmnigh an eagraíocht a reáchtálann na seirbhísí traenach in Éirinn. (6 mharc)

_____

Roinn 4– Lónadóireacht le hAghaidh na hÉagsúlachta

(Tabhair faoi Cheist 7 nó faoi Cheist 8 sa roinn seo. Tá 50 marc ag gabháil le gach ceist)

7. D'fhéadfadh galar teacht ar dhaoine nach féidir lena gcorp glacadh le próitéin ar a dtugtar glútan.

(a) Ainmnigh an galar seo. (4 mharc)

(b) Ainmnigh **dhá** chineál bianna **dhifriúla** nár chóir do dhaoine nach féidir leo glacadh le glútan a ithe. Mol bia eile atá saor ó ghlútan i ngach cás. (8 marc)

Bianna nár chóir a ithe	Bia eile atá saor ó ghlútan
1.	1.
2.	2.

(c) Leag amach biachlár bricfeasta **dhá chúrsa** agus biachlár lóin phacáilte **dhá chúrsa** a bheadh oiriúnach do dhuine nach bhfuil in ann glacadh le glútan. (26 mharc)

Biachlár Bricfeasta

Biachlár Lóin Phacáilte

- (d) Déan meastóireacht ar luach cothaitheach an bhiachláir **lóin** atá pleanáilte agat. (6 mharc)

- (e) Sceitseáil *an tsiombail saor ó ghlútan* a bhíonn ar tháirgí saor ó ghlútan agus déan cur síos uirthi. (6 mharc)

Cur síos

---

8. Tá tóir ar mhairteoil agus ar uaineoil na hÉireann mar chomhábhair i gcócaireacht na hÉireann agus sa chócaireacht Idirnáisiúnta.

- (a) Mínigh cén fáth a bhfuil tóir ar mhairteoil agus ar uaineoil na hÉireann mar chomhábhair i gcócaireacht na hÉireann agus sa chócaireacht Idirnáisiúnta. (12 mharc)

- (b) Ainmnigh **dhá** chothaitheach atá le fáil sa mhairteoil agus san uaineoil agus tabhair feidhm **gach** cothaitheigh díobh. (8 marc)

Cothaitheach 1 _____

Feidhm _____

Cothaitheach 2 _____

Feidhm _____

(c) Ainmnigh tír **dhifriúil** a luaitear le **gach** ceann de na miasa mairteola agus uaineola seo a leanas.

Mol tionlacan **difriúil** a bheadh oiriúnach do **gach** mias.

(21 mharc)

Mias	Tír	Tionlacan
Rí uaineola rósta		
Burgar mairteola		
Lasagne al Forno		
Uaineoil Roghan Josh		
Pióg Stéige agus Duáin		
Satae Mairteola		
Chilli con Carne		

(d) Roghnaigh ceann **amháin** de na miasa mairteola nó uaineola thuas agus déan cur síos ar **thrí** shlí leis an mblas is fearr a fháil sa mhias.

(9 marc)

An mhias _____

1. _____

_____

_____

_____

2. _____

_____

_____

_____

3. _____

_____

_____

_____

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Don scrúdaitheoir amháin

Ceist	Marc	
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
<i>Iomlán</i>		